

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2020-061	Zaaknummer:	1065977
Onderwerp:	Koersdocument Omgevingsvisie Nijkerk 2040, een kaderstelling voor onze omgevingsvisie		
Korte inhoud:	Het Koersdocument is de opmaat tot de eerste Omgevingsvisie voor Nijkerk, het bevat de visie op de inrichting en het beheer van onze fysieke leefomgeving en geeft de kaders weer waarbinnen de omgevingsvisie verder kan worden uitgewerkt. Het koersdocument is de basis voor het gesprek met de samenleving.		

Datum B&W:	8 september 2020	Portefeuillehouder:	Wethouder Oosterwijk
-----------------------	-------------------------	----------------------------	-----------------------------

Voorstel

U wordt gevraagd:

1. kennis te nemen van de voorstellen in het Koersdocument Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040
2. in te stemmen met de genoemde kaders in het koersdocument;
3. het koersdocument te gebruiken in het participatieproces in de aanloop naar de Omgevingsvisie;
4. in te stemmen met het vervolgproces om tot de Omgevingsvisie Nijkerk 2040 te komen.

Inleiding

De gemeente Nijkerk staat de komende jaren voor een aantal uitdagingen die invloed hebben op het fysieke domein. Te denken valt aan de woningbouwbehoefte, de druk op het landschap, de transitie naar een natuurinclusieve landbouw en de forse duurzaamheidsopgave (verduurzamen woningen, leefomgeving en energietransitie).

De gemeente Nijkerk is mede daarom gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is één van de belangrijkste instrumenten uit de Omgevingswet, die naar verwachting in 2022 in werking treedt. Op grond van deze wet dienen alle gemeenten op 1 januari 2024 te beschikken over een integrale Omgevingsvisie over de fysieke leefomgeving voor het hele gemeentelijke grondgebied. De Omgevingsvisie beschrijft de ontwikkelingen in de gemeente tot 2040 en heeft betrekking op de thema's duurzame ontwikkeling, wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit en het landelijk gebied.

Na vaststelling van de eerste Nijkerkse omgevingsvisie start het traject om te komen tot een daadwerkelijke integrale omgevingsvisie conform de vereisten uit de omgevingswet. De eerste, vastgestelde omgevingsvisie omvat namelijk slechts een zestal hoofdthema's. De wetgever heeft voor ogen dat de omgevingsvisie de gehele fysieke leefomgeving omvat en ook uitspraken doet over bijvoorbeeld veiligheid, gezondheid, klimaatadaptie, milieu, bodem, enzovoort. Volgens de huidige berichtgeving vanuit de Rijksoverheid dient de omgevingsvisie uiterlijk in 2024 klaar te zijn.

Het koersdocument

Een belangrijke stap om tot een ontwerp van de Omgevingsvisie te komen is het opstellen van het 'Koersdocument Omgevingsvisie Nijkerk 2040, koersbepaling en kaderstelling voor de Omgevingsvisie'. Het koersdocument geeft onder andere weer wat de maatschappelijke opgave is, beschrijft de koers hoe wij in samenwerking met en voor de inwoners willen zorgen voor de fysieke leefomgeving, geeft een

voorkeur aan voor onze antwoorden op de (ruimtelijke) opgaven en biedt ook enkele alternatieven en bevat onze voornemens met enkele kaarten, inclusief een reflectie op de afspraken uit de consulterende commissievergadering over het bepalen van de juiste koers voor de omgevingsvisie.

Het MER

In maart 2020 hebben wij u het MER Omgevingsvisie Nijkerk, beoordeling van de denkrichtingen ten behoeve van de Omgevingsvisie Nijkerk, samen met de Leefomgevingsfoto, analyse van de fysieke leefomgeving ten behoeve van het MER Omgevingsvisie Nijkerk (Anteagroup 4 februari 2020) aangeboden. Het ANTEA rapport bevat een vijftal denkrichtingen (groeiscenario's) met wisselende accenten. Deze vijf denkrichtingen zijn ontwikkeld om te verkennen in welke richtingen Nijkerk zich zou kunnen ontwikkelen naar 2040. De denkrichtingen zijn beoordeeld op hun milieueffecten. Daardoor is (bij)sturing mogelijk en kan er een juiste afweging worden gemaakt voor een toekomstige ontwikkeling van Nijkerk, rekening houdend met zo min als mogelijk schadelijke milieueffecten. Het koersdocument met de kaderstelling bevat keuzes; deze keuzes zijn gebaseerd op afwegingen waar onder andere dit MER aan ten grondslag lag.

Consultatie in commissie in juni en juli

De strategische keuzes voor de toekomst van Nijkerk hangen sterk samen met de grote druk op de woningmarkt, het vereiste ruimtegebruik behorende bij de routekaart Nijkerk Energieneutraal en ook de vraag naar nieuwe werklocaties. Daarbij is er de wens om te kunnen recreëren en ontspannen in ons waardevolle landelijke gebied.

Om deze reden is op 18 juni en 9 juli 2020 de commissie een aantal strategische vragen voorgelegd. Het betrof vragen over de gewenste aantallen te bouwen woningen in de gemeente en naar de wijze waarop deze woningbouw in onze gemeente stedenbouwkundig kan worden opgevangen (transformatie, verdichting, nieuwe locaties in het gebied Nijkerk-Nijkerkerveen-Hoevelaken, (2) de gewenste groei van werklocaties en voorzieningen, welke aanpassingen er voor het toenemende verkeer nodig zijn om duurzame mobiliteit te bevorderen en de bereikbaarheid te garanderen en de vraag hoe de toenemende druk op recreatiegebieden kan worden gestroomlijnd.

Uw inbreng tijdens deze twee consultatiebijeenkomsten eind juni en begin juli is verwerkt in het bijgevoegde koersdocument. In het document geven wij antwoord op uw vraag de uitkomsten uit de consultatie te plaatsen in een bredere context waarin beschreven staat waar wij met onze gemeente naar toe willen. Op basis van een drietal kernwaarden richten wij ons in de visie op een toename van de bevolking door gemiddeld 250 woningen per jaar te bouwen tot 2040. Deze opgave met de noodzakelijke bijkomende aandacht voor werkgelegenheid komt ruimtelijk tot ontwikkeling in het gebied Nijkerk-Nijkerkerveen-Hoevelaken. Daarbuiten hebben wij gebieden aangewezen waar in onze visie verstedelijking uitgesloten is. Het is ons duidelijk geworden dat doorgaand (auto)verkeer uit de wijken geweerd moet worden en dat het bevorderen van duurzame mobiliteit uw aandacht heeft. Nieuwe recreatievoorzieningen zijn mogelijk mits passend bij de schaal en identiteit van onze gemeente. Voor de uitwerking verwijzen wij u naar het koersdocument.

Beoogd effect

Het beoogd effect is om met uw inbreng en de uitkomsten uit het gesprek met de samenleving voor een zestal hoofdthema's te komen tot een ontwerp voor een integrale Omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving. Het koersdocument geldt daarbij als kader waarbinnen de ontwerp omgevingsvisie tot stand komt. De Omgevingsvisie bevat uiteindelijk de ruimtelijke keuzes voor de toekomst waardoor het wonen, het werken en het verblijven in Nijkerk goed blijft. Hierbij is het eerste doel dat de gemeente een kwalitatief sterke, veilige en gezonde fysieke leefomgeving in stand houdt en versterkt. Daarnaast is het van belang deze ruimte doelmatig te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen. Op basis van het koersdocument kan het gesprek met de samenleving worden aangegaan.

Argumenten

Aan ons voorstel aan u liggen de volgende argumenten met overwegingen ten grondslag:

1. Koersdocument Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040

In het Coalitieakkoord 2018-2020 'Verbinden met ambitie' staat ons voornemen om een Omgevingsvisie op te stellen. Een visie waarin wij verantwoorde, integrale en duurzame keuzes vastleggen voor het (toekomstig) gebruik van onze fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie dient antwoord te geven op de vragen hoe wij onze leefomgeving willen gebruiken en inrichten en waar en op welke wijze we wel of niet gaan bouwen. Een visie tot 2040.

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet verplicht ons vóór 2024 te beschikken over een samenhangende visie met strategische hoofdkeuzes van beleid en opgaven voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Wij werken in een aantal stappen naar deze integrale omgevingsvisie toe.

De urgentie en actualiteit van enkele ruimtelijke vraagstukken vragen al van ons op kortere termijn een aantal belangrijke keuzes. Keuzes die sterk samenhangen met de bevolkingsgroei en de ruimtelijke gevolgen hiervan. Er is dus sprake van een groeidocument dat tot 2024 telkens wordt aangevuld, zodat wij in 2024 beschikken over een integrale omgevingsvisie.

Dit koersdocument met kaderstelling is de eerste stap tot deze eerste integrale Omgevingsvisie. Het bevat onze visie en onze wensen en ideeën over het gebruik en de inrichting van de leefomgeving in Nijkerk. Het is de weerslag van anderhalf jaar samenspraak met deskundigen, enquêtes en discussies met de raad.

In de consulterende commissievergadering van eind juni en begin juli heeft u aangegeven onze visie te willen vernemen op het beheer en de inrichting van de fysieke leefomgeving. Het koersdocument bevat onze visie waar wij met onze gemeente naar toe willen en welke koers en ambitie wij met de gemeente voor hebben. Wij hebben dit uitgewerkt aan de hand van een drietal kernwaarden. Te samen vormen deze drie kernwaarden de omschrijving van het begrip 'omgevingskwaliteit' dat in de Omgevingswet een belangrijke rol speelt.

2. Kaderstelling

In de consultatiebijeenkomsten met uw raad eind juni en begin juli van dit jaar heeft u ons voorts verzocht duidelijk de kaders te formuleren waarbinnen het gesprek met de samenleving dient plaats te vinden. Met dit document stellen wij tevens voor deze kaders vast te stellen. De kaders betreffen niet alleen het beleid van overige overheden, maar ook ons eigen gemeentelijke beleid, bijvoorbeeld de zeer recent vastgestelde Woonvisie Nijkerk 2020+ en afspraken die wij eerder met u hebben gemaakt en vastgelegd. Deze kaders staan niet ter discussie. Daarbinnen is er volop ruimte voor iedereen die mee wil praten over de Omgevingsvisie. De specifieke kaders welke u op ons voorstel in de discussie mee wilt geven en waarbinnen het gesprek met de samenleving plaatsvindt zijn met afzonderlijke tekstvakken in het koersdocument weergegeven.

Het koersdocument beschrijft voor enkele thema's ook een alternatief. Wij hebben eerst onze voorkeur aangegeven, maar bieden u en de samenleving de ruimte om over die onderwerpen te debatteren over het alternatief.

3. Participatie in de aanloop naar het ontwerp van de Omgevingsvisie

Het college, maar ook uw raad, hecht veel waarde aan het belang van participatie van onze burgers, ondernemers en de maatschappelijke instanties in onze gemeente. Het gaat over het beheer en de inrichting van onze dagelijkse leefomgeving met als planhorizon 2040. Het betreft dus een breed en complex onderwerp, waarvoor een stevige basis nodig is om een goed gesprek met de samenleving te kunnen voeren. Samen willen wij tot een goede en gedragen visie voor de fysieke leefomgeving komen.

In het afgelopen 1,5 jaar hebben wij om deze reden al verschillende participatiebijeenkomsten georganiseerd met als doel informatie te verzamelen en ons onderzoek uit te voeren. Het Koersdocument Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040 bevat de uitkomsten uit de eerste fase en vormt de basis voor het vervolgesprek met de samenleving. Het document bevat veel informatie, maar geeft tegelijkertijd nog voldoende ruimte voor debat en nieuwe ideeën. De uitkomsten uit het gesprek met de samenleving nemen wij mee bij het opstellen van het ontwerp van de Omgevingsvisie.

4. Vervolgproces tot het ontwerp voor de Omgevingsvisie Nijkerk 2040

Na besluitvorming over het koersdocument in uw raad nodigen wij onze inwoners, onze ondernemers en maatschappelijke instanties en overige belangenvertegenwoordigers uit voor een viertal bijeenkomsten in Nijkerk, Hoevelaken, Nijkerkerveen en het landelijk gebied.

Deze bijeenkomsten vinden plaats in het najaar. Wij leggen hen onze keuzes en kaders voor de visie voor. Door bij hen advies en raad in te winnen betrekken wij de samenleving bij het maken van de keuzes voor de visie op onze fysieke leefomgeving. Met behulp van concrete vragen willen wij inzicht krijgen of wij de juiste koers voor de omgevingsvisie hebben ingezet: waarover bestaat in brede zin consensus en waar liggen de verschillen in opvatting die in belangrijke mate sturend zijn voor het vervolg van het opstellen van de Omgevingsvisie?

Met behulp van de uitkomsten uit de gesprekken met de samenleving werken wij een compleet ontwerp van de omgevingsvisie uit. Dit ontwerp leggen wij, gezamenlijk met het MER, met uw instemming te zijner tijd voor iedereen ter inzage. Na deze procedure leggen wij u de Omgevingsvisie ter vaststelling voor, zo nodig aangepast naar aanleiding van de ingediende zienswijzen. Met de vaststelling van de Omgevingsvisie vervalt de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030.

Kanttekeningen

Met het koersdocument beogen wij u volgend jaar onze eerste Omgevingsvisie ter vaststelling voor te leggen. De Omgevingsvisie is een nieuw instrument uit de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt waarschijnlijk op 1 januari 2022 in werking, dus pas na de beoogde vaststelling van de Omgevingsvisie in uw raad. De Omgevingsvisie kunnen wij dus niet vaststellen met gebruikmaking van de bepalingen uit deze nieuwe wet.

Om deze reden volgen wij de bepalingen voor het opstellen van een gemeentelijke structuurvisie, zoals vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening en het daarbij horende Besluit ruimtelijke ordening. Het ontwerp van onze Omgevingsvisie leggen wij om deze reden ook te zijner tijd voor aan onze formele overlegpartners, conform artikel 2.1.1 Bro, ter inzage conform artikel 1.2.1 Bro en vragen wij u de visie vast te stellen conform de bepalingen uit artikel 2.1, de leden 1 en 3 uit de Wro, in combinatie met artikel 2.4, lid 1.

Financiën

De kosten voor het opstellen van de Omgevingsvisie zijn gedekt uit het budget dat ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet ter beschikking staat. De kosten voor het uitvoeringsprogramma en het actueel houden en monitoren van de Omgevingsvisie zijn in dit stadium nog niet in te schatten.

Communicatie

Om te komen tot een eerste Omgevingsvisie is er veel informatie opgehaald. Iedereen kon en mocht meedenken en zijn of haar input leveren. Op verschillende plaatsen en momenten zijn burgers, ondernemers en belangenvertegenwoordigers in Hoevelaken, Nijkerkerveen en Nijkerk gevraagd om mee te werken aan een kort interview. Daarnaast kon iedereen online een enquête invullen. Met deze input, informatie van experts, de aanwezige kennis en de reactie op de strategische vragen vanuit de commissies van respectievelijk 18 juni en 9 juli 2020 is het koersdocument opgesteld. Na besluitvorming in uw raad kan het gesprek met de inwoners per kern worden gevoerd.

Voor het organiseren van het gesprek met de samenleving zetten wij de volgende acties in gang:

- alle inwoners, ondernemers, maatschappelijke instanties en belangenvertegenwoordigers ontvangen via de gebruikelijke media een uitnodiging om deel te nemen;
- de inwoners nodigen wij uit voor de gespreksavonden in de drie kernen en het landelijk gebied;
- de ondernemers, maatschappelijke instanties en belangenvertegenwoordigers nodigen wij uit voor eigen expertmeetings, waarin wij een terugkoppeling geven van de uitkomsten van de eerst meetings en met hen het gesprek over de koersbepaling aan gaan;
- het koersdocument wordt opgemaakt en vormgegeven in de gebruikelijke stijl van de gemeente en verstrekt aan alle belangstellenden;
- wij maken tevens een brochure in dezelfde stijl met daarin een samenvatting van het koersdocument en verspreiden deze in onze gemeente;
- wij richten een website in waarin wij een toelichting geven op wat er gaat gebeuren en over de inhoud van de Omgevingsvisie. We informeren onze partners en inwoners over wat de Omgevingsvisie als instrument betekent, welke thema's wij behandelen en op welke thema's wij terugkomen en wanneer. Voorts geven wij informatie over wat zij kunnen verwachten en hoe zij kunnen participeren.

Vervolg

Het koersdocument zal verder worden uitgewerkt tot een ontwerp omgevingsvisie. Voor deze uitwerking is participatie van de samenleving een belangrijk gegeven. Deze participatie zal vorm krijgen door bijeenkomsten over de Omgevingsvisie in de kernen Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken. De gesprekken met de samenleving zullen gevoerd worden aan de hand van het koersdocument met daarin concreet kaartmateriaal waarop de effecten van bepaalde ruimtelijke keuzes zichtbaar worden. Op basis van de reacties en voorkeuren vanuit de samenleving zal het koersdocument en het bijbehorend ruimtelijk kaartmateriaal worden verwerkt in een definitief concept dat vervolgens als ontwerp ter inzage kan worden gelegd. De reacties op de visie beoordelen en beantwoorden wij. Daarna kunt u als raad het ontwerp van de visie beoordelen in samenhang met de uitkomsten uit de informele en formele procedure. Vaststelling is afhankelijk van de snelheid van dit proces, maar zal naar alle waarschijnlijkheid pas in het tweede kwartaal van 2021 plaats kunnen vinden.

Na vaststelling van de eerste Nijkerkse omgevingsvisie start het traject om te komen tot een daadwerkelijke integrale omgevingsvisie conform de vereisten uit de omgevingswet. De eerste, vastgestelde omgevingsvisie omvat namelijk slechts een zestal hoofdthema's. De wetgever heeft voor ogen dat de omgevingsvisie de gehele fysieke leefomgeving omvat en ook uitspraken doet over bijvoorbeeld veiligheid, gezondheid, klimaatadaptie, milieu, bodem, enzovoort. Volgens de huidige berichtgeving vanuit de Rijksoverheid dient de omgevingsvisie uiterlijk in 2024 klaar te zijn.

Bijlage

- Koersdocument inclusief 'Bijlage beleid overige overheden'.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris, de burgemeester,

Mevrouw drs. R.C.B. de Jong

de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2020-061

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 8 september 2020;

b e s l u i t :

1. kennis te nemen van de voorstellen in het Koersdocument Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040;
2. in te stemmen met de genoemde kaders in het koersdocument;
3. het koersdocument te gebruiken in het participatieproces in de aanloop naar de Omgevingsvisie;
4. in te stemmen met het vervolgproces om tot de Omgevingsvisie Nijkerk 2040 te komen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d., 15 oktober 2020

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA